REGIONAAL BUREAU LEERLINGZAKEN

Schooljaar 2021 – 2022

RBL
Midden-Gelre

OPEN JAARVERSLAG

JAARVERSLAG

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

1 Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre

2 Jeugdigen op school (5 - 23 jaar)

3 Jeugdigen zonder school (5 - 23 jaar)

4 Jongeren in kwetsbare positie (16 - 23 jaar)

5 Bijlagen: cijfers en tabellen

Voorwoord

Beste lezer,

Dit jaarverslag vertelt over een bijzonder schooljaar, dat zich kenmerkt door veranderlijkheid. De toestroom van Oekraïense leerlingen, gevlucht voor de oorlog in hun land, zorgde voor nieuwe uitdagingen voor scholen en gemeenten bij het organiseren van opvang en onderwijs. Het is ongelooflijk belangrijk dat ook deze kinderen onderwijs krijgen. Immers, onderwijs is de sleutel van de wereld en een paspoort naar vrijheid. Samen hebben we daar in onze regio de schouders onder gezet en het RBL heeft hierin begeleid en specifiek voor VO leerlingen een consulent leerplicht aangewezen.

Om als RBL mee te kunnen bewegen in de veranderlijkheid investeren we in de deskundigheid van ons team. Afgelopen jaar zijn leerplichtconsulenten gestart met een training op onze belangrijkste werkwijze, de methodische aanpak schoolverzuim (MAS). Deze training krijgt een vervolg in het huidige schooljaar. Naast de MAS is vorig schooljaar ook de RMC routekaart (onderwijs, arbeid, hulpverlening) van Ingrado geïmplementeerd voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Hierdoor werken we nu over de hele linie methodisch. RMC consulenten hebben aanvullend hierop een scholing gehad van de consulenten werk (schakelpunt) voor de invulling van de route arbeid.

Om het RBL verder te ontwikkelen hebben we ons vijfjaarlijks klanttevredenheidsonderzoek gedaan. Ouders, leerlingen scholen en ketenpartners zijn bevraagd en scoren ons opnieuw een dikke voldoende! We gaan voortvarend aan de slag met waar we op kunnen verbeteren, zoals het duidelijker uitleggen van onze werkwijze, het afstemmen van verwachtingen en het vergroten van onze bereikbaarheid.

Ook bestuurlijk is er wat veranderd: de bestuurscommissie Onderwijs bestaat uit bijna uitsluitend nieuwe bestuurders – ondergetekende daargelaten. Met een frisse blik en hart voor goed onderwijs voor elk kind gaan deze wethouders de komende jaren werken aan het recht op ontwikkeling voor iedere jongere.

Veel leesplezier!

Marinka Mulder

Voorzitter bestuurscommissie Onderwijs

Werkgebied Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre

Uitvoering leerplicht-, kwalificatieplichtwet, RMC en Schakelpunt onderwijs-werk

1. Het RBL Midden-Gelre

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelderland (RBL) is onderdeel van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Regio Centraal Gelderland (MGR SDCG). De MGR bestaat uit vijf samenwerkingsmodules. Naast het RBL zijn dit: het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP), Inkoop Sociaal Domein, het Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening en Contractmanagement Inburgering.

De modules zoeken onderling de samenwerking om zo de dienstverlening voor de inwoner nog beter te maken.

Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre

Alle jeugdigen hebben het recht om te leren en om zich te ontwikkelen. Dat is waar de medewerkers van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre (RBL) zich elke dag voor inzetten.

Wanneer een leerling minder aanwezig is op school of zonder diploma dreigt uit te vallen (vsv), dan gaan wij als gids aan de slag om perspectief te bieden op leren en ontwikkelen. Onze consulenten begeleiden in samenwerking met professionals uit onderwijs en sociaal domein een leerling zo snel mogelijk terug naar school.

Bij leerplichtige leerlingen worden ouders ook nadrukkelijk betrokken. Soms is het volgen van onderwijs (tijdelijk) niet mogelijk.

Dan zoeken we samen naar een (tijdelijke) plek of manier waar een jeugdige zich wel kan blijven ontwikkelen. Soms is een vrijstelling van het onderwijs de beste oplossing.

Bij jeugdigen die ouder zijn dan 18 jaar, ondersteunen we bij het zoeken naar werk of het vinden van passende ondersteuning.

Welke route we ook kiezen met een jeugdige, het doel blijft het behalen van een startkwalificatie. Dit geeft een grotere kans op een goede start op de arbeidsmarkt. Een belangrijke stap op weg naar een volwassen en zelfstandig bestaan. Een korte onderbreking van de schoolloopbaan hoeft het halen van een startkwalificatie niet in de weg te staan. Wij houden oog voor de talenten en mogelijkheden van iedere jeugdige. Juist bij verzuim en schooluitval.

'Zo geven we samen vorm aan het recht op leren en ontwikkelen'

We werken intensief samen met scholen, gemeenten, sociale teams, jeugdartsen en andere professionals op casusniveau en we zijn actief deelnemer aan het regionaal vsv-programma.

Verschillende medewerkers van het RBL zijn betrokken bij projecten en werkgroepen in de regio op de thema's onderwijs, zorg en participatie. Op deze manier delen we onze kennis en blijven we op de hoogte van de ontwikkelingen bij onze samenwerkingspartners. Zo geven we samen vorm aan het recht op leren en ontwikkelen.

MISSIE
Het RBL is dé gids voor jeugdigen van 5 tot 23 jaar in het recht op leren en ontwikkelen.

VISIE
Met jeugdigen én met betrokkenen uit hun leven komen we tot een perspectief voor een passende plek in de samenleving door het recht op leren en ontwikkelen te bewaken.

2. Jeugdigen op school

Het aanpakken en tegengaan van ongeoorloofd schoolverzuim is één van de belangrijkste taken van het RBL. Met de aanpak van schoolverzuim kunnen we schooluitval voorkomen en andere problemen van een jeugdige tijdig signaleren. In gesprekken met de jeugdige onderzoekt de consulent wat de oorzaak is van het schoolverzuim en hoe de jeugdige, met de juiste ondersteuning, zo snel mogelijk weer naar school kan gaan. Samenwerking in het sociale domein is hierbij van groot belang.

Het RBL als verbindende schakel

Tot schooljaar 2018-2019 zagen we jaarlijks een stijging van verzuimmeldingen. Sinds de start van het RBL in 2013 investeren we fors in het verbeteren van de verzuimaanpak op schoolniveau. Hierdoor steeg het aantal leerlingen dat wegens verzuim bij ons gemeld werd ieder jaar. Daarnaast zien we ook dat de problemen van leerlingen die ten grondslag liggen aan het verzuim steeds complexer zijn.

Door betere verzuimaanpak van scholen is er sprake van een verschuiving. Beginnend verzuim en het gewone 'spijbelen' worden veelal door de scholen zelf opgepakt. Dit betekent dat de inzet van onze consulenten vooral nodig is voor leerlingen met langdurige verstoring van de schoolgang en ingewikkelde problemen. De twee voorgaande schooljaren zagen we door de corona-pandemie een trendbreuk en dus een daling in het aantal gemelde leerlingen. Afgelopen jaar zien we weer een grote groei, ruim 15% ten opzichte van schooljaar 2020-2021. Het aantal gemelde leerlingen is in 2021-2022 is zelfs 6% hoger dan in 2018-2019.
De drempel om na een periode van schoolafwezigheid door quarantaine, lockdowns en/of schoolverzuim weer naar school toe te gaan, is voor sommige leerlingen hoog. Dit zagen we op alle onderwijssoorten. Ouders en leerlingen verwachten vaker van de school dat zij afstandsonderwijs blijven aanbieden, ook wanneer de scholen weer gewoon geopend zijn. Voor leerplichtige leerlingen zagen we bijvoorbeeld ook dat het aantal leerlingen met een melding van luxe verzuim in 2021-2022 bijna verdubbelde. Ook dit komt weer op het oude niveau van voor de corona-pandemie.

De leerlingen die verzuimen hebben vaak meer nodig dan een stevig gesprek met de consulent van het RBL om hun schoolloopbaan niet te laten stranden. Ze hebben vaak (tijdelijk) ondersteuning nodig op persoonlijk vlak, binnen het gezin en/of op school of een combinatie van deze drie.

Het afgelopen schooljaar signaleerden we dat leerlingen op voorzieningen buiten de school worden geplaatst. Soms zijn het voorzieningen bekostigd vanuit de Jeugdwet, zoals zorgboerderijen. Soms is het inzet vanuit het onderwijs en zorg samen, zoals Grip.

2018 - 2019	2021 - 2022
2509	**2680**

Verzuimmeldingen

Het afgelopen jaar sloeg het Samenwerkingsverband VO De Verbinding met input van het RBL een flinke slag door het opstellen van een regionaal verzuimprotocol voor alle VO scholen. Hiermee is een stap gezet in het stevig neerzetten van een gezamenlijke verzuimaanpak in de regio.

Afgelopen schooljaar waren er bij ons ongeveer 40 leerlingen uit het primair- en voortgezet onderwijs bekend die een traject volgden bij een voorziening buiten de school. De plaatsing van leerlingen in deze voorzieningen gaat niet altijd volgens de gebruikelijke route van onderwijs en gemeente (sociale teams). Soms betalen ouders of de voorziening de plaatsing zelf. De leerling blijft in principe ingeschreven op school, maar wordt dan niet altijd bij ons gemeld in het kader van schoolverzuim. Dit zorgt ervoor dat er een risico is dat niet alle leerlingen met een verstoorde schoolgang goed in beeld zijn of blijven. Hierdoor kunnen verantwoordelijke partijen als RBL, samenwerkingsverbanden en gemeenten niet altijd de ontwikkeling van een jeugdige bewaken.

Er wordt steeds vaker een beroep gedaan op de creativiteit van professionals om leerlingen die vastlopen in het onderwijs passende ondersteuning en ontwikkelingskansen te bieden. Om dit te regelen is de samenwerking tussen onderwijs en de sociale teams belangrijk. Het RBL is hierin vaak een verbindende schakel op verschillende niveaus. Daarom zijn we ook op beleidsniveau gesprekspartner voor gemeenten en samenwerkingsverbanden op het snijvlak van onderwijs, zorg en participatie. Met elkaar proberen we deze groep en hun ondersteunings-, en ontwikkelingsbehoefte in kaart te brengen.

Door de inval van Rusland in Oekraïne in februari 2022 kwam er een nieuwe vluchtelingenstroom naar ons land. Anders dan bij andere migranten, doorlopen Oekraïners hun procedure via de gemeenten in plaats van via het COA. Gemeenten werden ook verantwoordelijk voor het organiseren van onderwijs aan deze groep. In onze regio kwam dat na de meivakantie op gang. Het primair onderwijs organiseerden de gemeenten meestal lokaal, voor het voortgezet onderwijs is dit regionaal georganiseerd in Arnhem. Het RBL wees aan deze school een consulent toe.

Samen met gemeenten en scholen brachten wij na de meivakantie de doelgroep in beeld en probeerden hen richting onderwijs te motiveren. Waar nodig werd ondersteuning, bijvoorbeeld voor vervoer, geregeld. In deze opstartperiode voor gemeenten handhaafden wij niet op de leerplichtwet. In navolging van het advies van onze branchevereniging hanteren wij vanaf schooljaar 2022-2023 voor deze groep onze gebruikelijke werkwijze. Scholen kunnen ook van deze groep het verzuim op de gebruikelijke manier melden, wij pakken het dan op. Indien gewenst geven wij voorlichting aan scholen, ouders en leerlingen.

Interview

De focus op beperkingen was het probleem, de focus op mogelijkheden de oplossing

Op school werd Quincy gezien als lastpak

Tientallen keren liep het mis op school. Gepest door medeleerlingen. Ruzie met docenten. Onbegrepen en ongelukkig. Met een hoog verzuim als gevolg. Afgelopen jaar haalde hij toch zijn diploma. Nu is hij gitaarbouwer, werkt hij als verkoopmedewerker en product -specialist in een muziekwinkel én, als klap op de vuurpijl, is hij gestart als zelfstandig ondernemer. Maar voordat hij deze successen kon vieren, ging er heel wat pijn en verdriet aan vooraf. 'Op school werd ik altijd gezien als lastpak', aldus Quincy Damsté (17 jaar).

Quincy kon vaak niet gewoon meedoen in de klas. Hij werd niet begrepen. Niet door klasgenoten maar ook niet door docenten. Moeder Vivian: 'Er waren zelfs docenten die hem belachelijk maakten vanwege de vragen die hij stelde. Thuis merkten wij dat Quincy steeds meer in zichzelf keerde. Dat heeft jarenlang geduurd. Pas in het afgelopen jaar, toen we met de consulent Leerplicht Lynn te maken kregen, ontvingen we support en werd gedacht in oplossingen in plaats van problemen'.

Al vanaf jonge leeftijd werd Quincy gepest. Het gebeurde regelmatig dat Quincy daardoor niet naar school ging. Op advies van de school heeft hij toen een weerbaarheidscursus gevolgd. Intussen ervoer Quincy dat het volgen van lessen nutteloos was. Niet dat hij de lesstof niet begreep. Dat wat hem werd voorgeschoteld, begreep hij maar al te goed. Te goed, want daar waar de klasgenoten de lesstof zich probeerden eigen maakten, stond Quincy alweer klaar om verder te gaan en ontbrak de uitdaging.

Door zijn onbegrepen gedrag werd Quincy in een speciale klas geplaatst. Samen met andere kinderen die om uiteenlopende redenen niet konden meekomen. Daar ging het echter

bergafwaarts en Quincy belandde in een depressie. Omdat er weinig support was, ontbrak bij Quincy de focus.

Intussen werd na tussenkomst van de huisarts vastgesteld dat Quincy niet alleen hoogbegaafd was maar werd ook geconstateerd dat hij het syndroom van Asperger heeft. Moeder Vivian schetst een beeld van jarenlange strijd om herkenning. 'Het gaat door merg en been als je ziet welk effect de schoolgang dan heeft op je kind. In zijn gedrag is mijn kind niet anders dan andere kinderen. Behalve als je zijn talenten en beperkingen negeert. Het is jammer dat docenten niet getraind zijn om bepaalde ziektebeelden te herkennen. Dat had een hoop ellende voorkomen'.

'Het verschil zit in het weggezet worden als lastpak of de vraag: hoe kunnen we je helpen?'

'Vanaf het moment dat je kind getest is op bepaalde beperkingen, kan er veel beter naar ouders geluisterd worden. Ieder kind is anders en vraagt om maatwerk. Dat moet toch soepeler kunnen? Het moet niet uitmaken of dat is omdat je gewoon kunt meekomen, langzamer bent en de rest niet kunt volgen of omdat je juist een stapje sneller gaat. Het verschil zit in het weggezet worden als lastpak of de vraag: hoe kunnen we je helpen?'

Bij de muziekdocent kon Quincy altijd terecht voor een luisterend oor. Tijdens zijn lessen kon hij zijn passie kwijt en bloeide hij op. En hoewel Quincy maar kort les kreeg van deze docent, bleef de klik.

De moeilijkheden op school en het verzuim leidde ertoe dat het wijkteam werd ingeschakeld. Vervolgens werd ook het RBL betrokken. Consulent Leerplicht Lynn Sluijs verdiepte zich niet alleen in het huidige verzuim maar ook welke problemen in het verleden zich hadden voorgedaan en welke stappen al eerder waren gezet. Vivian: 'Lynn luisterde. Dat alleen al was een verschil met de begeleiding op school'.

Intussen zorgde Lynn voor de nodige support en ondersteuning van Quincy. Ze stelde voor om te kijken of er een combinatie met werk gemaakt kon worden om op die manier zijn diploma te halen. Indien nodig kon Quincy daarna een vrijstelling krijgen, maar samen met moeder Vivian werd besloten om dit nog niet direct met Quincy te delen. Vivian: 'Lynn wist de druk om school af te maken weg te halen waardoor Quincy beter in zijn vel kwam te zitten. De druk was weg en dat hielp enorm'.

Quincy: 'Ik heb gitaarbouw eigenlijk zelf aangeleerd. Van solderen tot techniek van de elektrische gitaar'.

Muziek is dan al jaren een passie van Quincy. Al jong leerde hij gitaar te spelen. Niet alleen muziek maken maar ook de instrumenten hadden zijn volledige aandacht. Quincy: 'Ik

heb gitaarbouw eigenlijk zelf aangeleerd. Van solderen tot de techniek van de elektrische gitaar'. Als klant kwam hij regelmatig bij Bax Music in Apeldoorn. Tot hij in mei 2021 een vacature voor verkoopmedewerker zag. Quincy: 'Ik was klant in de winkel en zag de vacature. Ik was toen 16 (mei 2021) en werd afgewezen omdat ik door school alleen op de zaterdagen kon werken. Toen is mijn moeder gaan praten met de eigenaar en mocht ik een dag meedraaien. De eigenaar was enthousiast en zei: "laat het hem maar gewoon proberen". Afgesproken werd dat ik 2 dagen ging werken en 3 dagen naar school ging'.

De opstap naar werk bleek een schot in de roos.

Quincy ontwikkelde zich steeds meer als productspecialist van elektrische gitaren en begon zelfs zijn eigen webwinkel. De opstap naar werk bleek een schot in de roos. Hij kon zich eindelijk in zijn passie uitleven en daarnaast school afmaken. Waar de focus voor de lessen en school bij Quincy ontbrak, was het de focus op zijn passie die er voor zorgde dat hij doelen ging halen. In juli 2022 haalde Quincy zijn diploma met mooie cijfers. In goed overleg kon Quincy in dienst komen bij Bax Music. Voor 32 uur per week. Daarnaast volgt hij een opleiding Lutherie* voor Solid en Hollow-body gitaarbouw. Voor verdere kwalificatie heeft Quincy een vrijstelling gekregen.

* *Een Luthier is iemand die snaarinstrumenten maakt en repareert.*

Je ziet vaak dat je bij de focus op het probleem, vastloopt. Terwijl de focus op mogelijkheden, de oplossing biedt.

Lynn Sluijs wordt enthousiast als ze over Quincy spreekt. 'Naast de begeleiding van hem, staat zijn verhaal precies voor de kanteling die wij bij het RBL doormaken. Je ziet vaak dat je bij de focus op het probleem vastloopt. Terwijl de focus op mogelijkheden de oplossing biedt. Bij het RBL willen we dat de focus minder ligt op leerplicht en meer op leerrecht, waarbij wij de jongere supporten om hem of haar tot zijn recht te laten komen'.

Naam : Quincy Damsté
Leeftijd : 17 jaar
Talent : gitaarbouw en gitaarspel

Mijn verhaal:
Op achtjarige leeftijd kreeg ik mijn eerste gitaar en begon ik met gitaarspelen. Dat is uiteindelijk uitgegroeid tot mijn grootste passie. Op mijn zestiende ben ik begonnen met werken in een muziekspeciaalzaak, waar ik tot op heden nog steeds werkzaam ben. Daar ben ik van verkoper doorgegroeid naar reparateur (afstellen, repareren en customizen). Begin dit jaar ben ik naast mijn baan, een eigen onderneming begonnen in het onderhoud, reparatie, customizen, inkoop en verkoop van elektrische gitaren, basgitaren, versterkers, pedalen en onderdelen/benodigdheden van gitaren. Ik volg momenteel een opleiding Lutherie voor Solid en Hollow-body gitaarbouw.

Kijk voor meer informatie op www.jovanguitars.nl

3. Jeugdigen zonder school

Schooluitval en thuiszitten proberen we te voorkomen. Helaas zijn er toch ieder jaar jeugdigen die een periode niet naar school gaan of uitvallen zonder startkwalificatie. We proberen hen zo snel mogelijk terug naar onderwijs te begeleiden. Hierin werken we samen met het onderwijs en met onze ketenpartners uit het sociale domein. Wanneer onderwijs geen optie meer is, zoeken we samen naar passende alternatieven in zorg of werk zodat jeugdigen toch aan hun ontwikkeling kunnen blijven werken. Jeugdigen blijven vervolgens tot 23 jaar bij ons in beeld middels de oud-vsv-actie.

Ons werk start in de meeste gevallen met een melding van verzuim. Hoewel het voorkomen en terugdringen van verzuim de meest omvangrijke taak van het RBL is, gaat veel tijd, aandacht en zorg naar jeugdigen die -tijdelijk- niet naar school gaan of uitvallen zonder startkwalificatie. Consulenten proberen hen samen met partners uit het sociale domein terug naar school te begeleiden. Is dit niet haalbaar dan zoeken we naar alternatieven in zorg of arbeid zodat een jeugdige toch in ontwikkeling blijft. Tot 23 jaar blijven jeugdigen bij ons in beeld.

1.478 jeugdigen zaten in schooljaar 2021-2022 een periode niet op school. Hiervan was bijna 80% ouder dan 18 jaar.

Binnen de groep thuiszitters zien we een toename van het aantal leerlingen met een melding van langdurig verzuim. Dit ligt in lijn met de ontwikkelingen die ook in hoofdstuk 2 genoemd zijn. Meer leerlingen lijken een periode op een voorziening buiten de school door te brengen. Consulenten ervaren dat ze vaker moeten manoeuvreren tussen wat het beste is voor een leerling en wat er feitelijk in de wettenbundel staat. Ook hebben we het vermoeden dat niet alle thuiszitters goed in beeld zijn. Dit zien we bij leerlingen die wel een schoolinschrijving hebben, maar een alternatief programma volgen, in veel gevallen buiten de school. Van hen wordt niet altijd verzuim gemeld. We onderzoeken intern in onze expertisegroep Thuiszitters en met partners zoals de samenwerkingsverbanden hoe we hier het beste mee om kunnen gaan. We zien dit ook terug in de cijfers. We slagen er procentueel gezien minder vaak in om leerlingen met langdurig verzuim terug te leiden naar het onderwijs.

De verandering van denken van ouders over fysiek onderwijs op school zien we niet alleen terug in de casuïstiek van luxeverzuim, maar ook in vrijstellingsaanvragen. Het aantal vrijstellingsaanvragen voor een school in het buitenland is verdubbeld. Ook zien we een stijging van het aantal aanvragen wegens bezwaar tegen de richting. Dit is deels te verklaren door de toetreding van Renkum en Lingewaard bij het RBL. Bij de vrijstellingen op lichamelijke of psychische gronden zien we ook dat het minder vaak lukt deze leerlingen weer te laten instromen op school. Om deze groep meer kansen te bieden gaan de samenwerkingsverbanden PassendWijs (po) en De Verbinding deelnemen aan het project Wel in Ontwikkeling van Gedragswerk. Het RBL denkt met hen mee in de aanpak.

Een aantal jaren geleden is het RBL gestart met een interne vrijstellingencommissie. Wanneer ook een vrijstelling niet passend lijkt, onderzoeken we samen met de jeugdige en zijn netwerk naar alternatieve trajecten. Een mooi voorbeeld van kijken naar wat wel kan is het verhaal van Quincy.

"Wanneer niets meer moet is er ineens van alles mogelijk"

Leerplicht en RMC consulent Kiki Breijer over werken vanuit de bedoeling.

Waarom jeugdigen niet naar school gaan?
Net als voorgaande jaren is bij leerplichtige jeugdigen psychische problemen de vaakst genoemde reden voor thuiszitten. Bij jongeren van 18 en ouder zijn ook persoonlijke problemen vaak een oorzaak voor schooluitval. Bij deze groep is echter de verkeerde studiekeuze de vaakst genoemde reden.

In schooljaar 2020-2021 zagen we een piek in het aantal leerlingen met een melding van absoluut verzuim. Dit was het gevolg van een intensievere aanpak van het RBL in de zomermaanden. Deze werkwijze is aangescherpt en inmiddels beter geïmplementeerd. Ook hier geldt dat er veel tijd en aandacht gaat naar een relatief kleine groep. We vinden het echter belangrijk om snel betrokken te zijn bij jeugdigen en gezinnen die ondersteuning kunnen gebruiken in het vinden van de weg naar school. Vanaf augustus 2022 is het mogelijk om toekomstige schoolinschrijvingen te zien via

DUO en ons eigen systeem. Dit biedt waarschijnlijk kansen om de aanpak absoluut verzuim en mogelijk ook de aanpak VSV te kunnen verbeteren. We hopen dat hierdoor de aanpak van absoluut verzuim en mogelijk ook de aanpak van vsv (uitschrijvingen) minder administratief wordt voor consulenten. Zij kunnen dan sneller inhoudelijk aan de slag met jeugdigen met een ondersteuningsbehoefte. Dit vraagt echter een proactieve houding in het verwerken van in,- en uitschrijvingen binnen het onderwijs.

Bij de jongeren in de leeftijd van 18 tot 23 jaar die voortijdig de school verlaten, zien we sinds de start van de coronacrisis een daling. We horen vaker dat mbo-scholen, waar de grootste groep jongeren vandaan komt die de school voortijdig verlaat, jongeren langer in de school houden door hen te laten vertragen en (meer) ondersteuning te bieden. Dit maakt dat er minder jongeren zijn die uitvallen, maar ook dat er minder jongeren zijn die de weg terug vinden naar school omdat het op dat moment niet passend is voor hen, omdat er dan vaak andere uitdagingen zijn in het leven waar de jongere zijn energie voor nodig heeft. Een andere reden voor jongeren om niet terug naar school te gaan, is de krappe arbeidsmarkt. Dit maakt dat het vaak makkelijker is voor jongeren om werk te vinden. Hierbij blijft het wel de vraag in hoeverre dit duurzaam is. Dit is één van de redenen waarom we jaarlijks de oud-vsv-actie uitvoeren waarbij we de jongeren zonder startkwalificatie die in een eerder schooljaar stopten met school weer in beeld brengen. Jongeren die geen startkwalificatie, schoolinschrijving, werk en/of uitkering hebben, benaderen we actief.

In deze oud-vsv-actie zien we ook dat er minder jongeren naar school en meer jongeren aan het werk gingen. Dit past bij een krappe arbeidsmarkt. Het is belangrijk om in de gaten te blijven houden hoe de arbeidsmarkt zich ontwikkelt en wat dit betekent voor de jongeren zonder startkwalificatie, die bij een kanteling van de arbeidsmarkt vaak als één van de eersten weer aan de zijlijn komen te staan. Het RBL heeft hierin een signalerende rol.

Deskundigheidsbevordering is binnen het RBL erg belangrijk. Om die reden zijn er diverse interne expertisegroepen bijvoorbeeld voor thuiszitters, methodisch werken en jongeren in een kwetsbare positie. In deze groepen werken we samen aan het verbeteren van werkprocessen, bespreken we casuïstiek of bekijken we hoe het RBL bij zou kunnen dragen in de aanpak voor een bepaalde doelgroep. Zo kijken we of we samen het juiste doen en of dit past bij onze missie en visie.

Het afgelopen schooljaar startten we met een gezamenlijke MAS training voor leerplichtconsulenten. Deze krijgt in het nieuwe schooljaar een vervolg. De Methodische Aanpak Schoolverzuim is sinds 2018 de basis voor onze werkwijze. Ook binnen RMC wordt methodisch gewerkt. Aansluitend op de MAS heeft Ingrado vorig schooljaar de RMC routekaart geïntroduceerd. Hierbinnen krijgen arbeid en zorg een meer nadrukkelijke plek in de begeleiding van jongeren die uitvallen op school. Op het gebied van begeleiding naar arbeid zijn de RMC consulenten afgelopen jaar getraind door hun eigen collega's van het Schakelpunt onderwijs-werk.

4. Jongeren in kwetsbare positie

Het RBL heeft de wettelijke taak om alle jongeren in kwetsbare positie, die in de zomer een overstap maken, te monitoren. Het gaat om jongeren die overstappen van vmbo-basis, praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en mbo entree naar mbo entree, mbo niveau 2, werk, dagbesteding of iets anders.

Jongeren in kwetsbare positie

Het RBL monitort jongeren die uitstromen van pro, vso, vmbo-basis en mbo entree naar school, werk, uitkering of anders. Opvallend is dat deze groep de afgelopen jaren juist minder vaak aan het werk was, terwijl de arbeidsmarkt zo krap was. Dat is dit schooljaar rechtgetrokken. De deelname van deze groep aan de arbeidsmarkt is weer gelijk aan voor corona. De groep die geen school, werk of uitkering heeft, is ook weer gedaald en ook vrijwel gelijk aan voor corona.

Vorig jaar maakten we met het RBL een start in het verder onderzoeken van de groep jongeren in kwetsbare positie. Omdat het hier gaat om een complexe doelgroep waar diverse partijen een verantwoordelijkheid voor hebben, gaat in schooljaar 2022-2023 een trainee aan de slag met een onderzoek. Het doel is om deze doelgroep verder in beeld te brengen en om een voorstel te doen voor de inzet van het RBL, passend bij de expertise van het RBL en rekening houdend met de (wettelijke) taken van andere partners zoals onderwijs, gemeenten en sociale teams. Zo kunnen we voor elke jongere passende ondersteuning organiseren en gaan we ervoor dat er geen enkele jongere uit deze doelgroep tussen wal en schip valt.

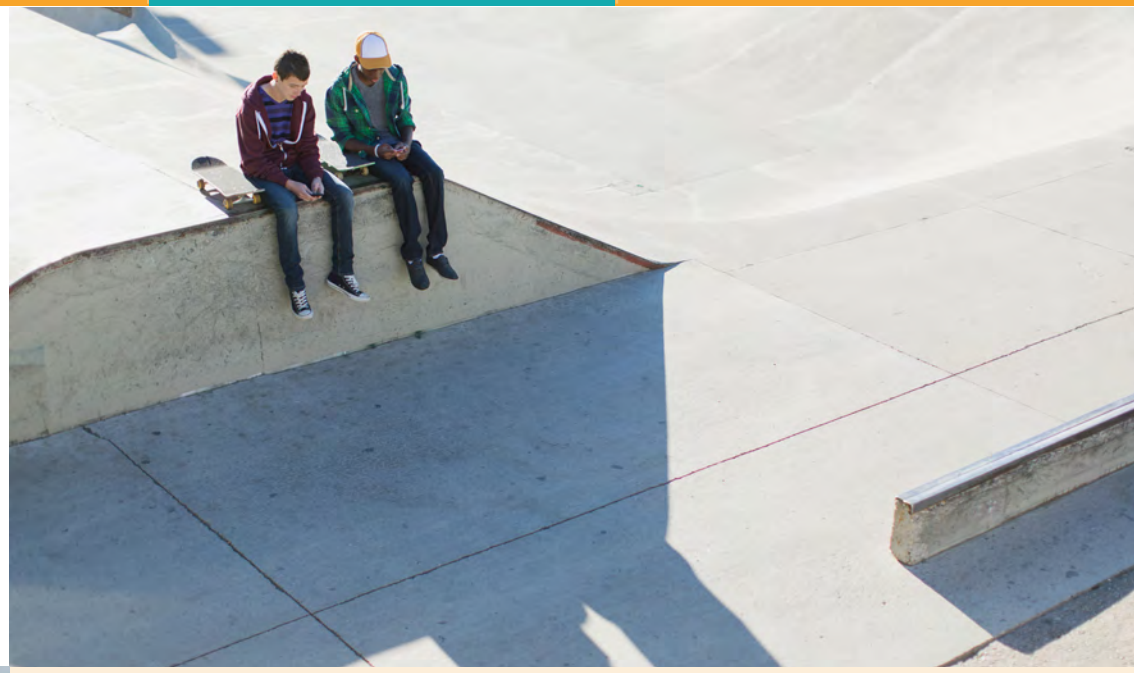

Schakelpunt onderwijs-werk

Het Schakelpunt onderwijs-werk kreeg een andere rol in de regio afgelopen jaar. Mbo-scholen en de RMC-consulenten konden door het vrijkomen van middelen zelf meer begeleiding bieden aan jongeren die ondersteuning nodig hebben in de zoektocht naar werk. Het Schakelpunt trainde in samenwerking met het WSP deze professionals in hoe zij jongeren kunnen begeleiden naar werk en in hoe de arbeidsmarkt eruit ziet en werkt. Het Schakelpunt zelf kreeg hierdoor vaak een meer adviserende rol en was bij minder jongeren zelf intensief betrokken. Dit is een mooie ontwikkeling en we hopen dat de begeleiding van deze partijen kan blijven bestaan wanneer er geen aanspraak meer gemaakt kan worden op de extra middelen.

Doordat het Schakelpunt zelf minder intensief betrokken is bij jongeren, is er tijd over om andere zaken op te pakken. Komend schooljaar gaan we ons daarom meer richten op duurzaamheid van werk. Jongeren kunnen op dit moment vaak snel werk vinden, maar de vraag is of dit ook duurzaam is. Het Schakelpunt zal komend jaar op gezette tijden de jongeren benaderen wanneer zij geen werk meer hebben om te kijken of zij ondersteuning nodig hebben bij het zoeken naar een nieuwe baan. Daarnaast wil het Schakelpunt het praktijkleren meer stimuleren in de regio. Dit is een mooie kans voor jongeren waarbij het niet lukt om een volledig diploma te halen, maar die wel in de praktijk hun vaardigheden kunnen ontwikkelen.

Interview

Als je ondanks tegenslagen niet opgeeft

Vijf jaar geleden startte ze enthousiast met de mbo-opleiding verpleegkunde. Een duidelijke keuze voor een vak waar ze nog steeds blij van wordt. Schoolgang leek voorspoedig te verlopen. Totdat in het derde jaar een auto-ongeluk haar leven omgooide.

De eerste twee jaar van de opleiding verpleegkunde verliepen voor Britt zonder problemen en de toekomst zag er rooskleurig uit. Er waren tenslotte meer dan voldoende mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Zeker in de zorg. In het derde jaar sloeg het noodlot echter toe. Britt raakt betrokken bij een auto-ongeluk. Een gebeurtenis die veel impact op haar leven heeft. Na het ongeluk volgde een tijd van revalidatie, maar pijnklachten ontwikkelden zich in de loop der tijd tot chronische pijnklachten.

Britt raakt betrokken in een auto-ongeluk. Een gebeurtenis die veel impact op haar leven heeft.

Intussen blijft Britt zich wel inzetten om haar opleiding af te maken. Hiervoor ontvangt ze ook de nodige begeleiding vanuit school. Ondanks de beperkende pijnklachten stopt in het vierde jaar van haar opleiding de revalidatie. Daarmee was het echter niet gedaan met tegenslagen. Tien dagen na het stoppen van de revalidatie zorgde de coronapandemie ervoor dat de fysieke lessen stopte en de school overging op digitaal thuisonderwijs. Ondanks de gedeeltelijke lockdown brak ook de periode aan om haar stage te beginnen. Tijdens deze periode lag de focus van Britt op re-integratie. Het lukte uiteindelijk om tussen de 10 en 16 uur per week aan haar stage te werken. Ook die periode kon ze met goed gevolg afsluiten. Wat volgde waren de digitale thuislessen.

Tot overmaat van ramp raakt Britt ook nog eens besmet met het corona-virus en een periode van ziekte volgt. Ze is enige tijd flink ziek en hoewel ze na verloop van tijd opknapt, blijkt ze, naast de chronische pijnklachten van het auto-ongeluk, ook Long COVID te hebben.

Intussen blijft de begeleiding vanuit school actief om te zorgen dat Britt haar opleiding met goed gevolg kan afronden en zich kan richten op de stap richting de arbeidsmarkt. Door de (inmiddels) chronische pijnklachten en Long COVID wordt er door school in november 2021 bij het UWV een aanvraag gedaan voor een doelgroepenregistratie. De aanvraag voor het doelgroepenregister wordt echter op formele gronden afgewezen.

De aanvraag voor het doelgroepenregister wordt op formele gronden afgewezen

Om te voorkomen dat Britt tussen wal en schip raakt, besluit de school om haar, voordat ze de school verlaat, aan te melden bij het RBL. David-Jan Wagter is RMC-consulent arbeid en betrokken bij het Schakelpunt. Zijn eerste uitdaging was om uit te zoeken waarom de aanvraag voor doelgroepenregistratie was afgewezen. Hieruit bleek dat gedurende de aanvraag de school als begeleidende partij was aangewezen en formeel dient een gemeente de begeleidende partij te zijn.

Omdat Britt moeite heeft met haar concentratie wordt via de gemeente een jobcoach ingeschakeld.

David-Jan had Britt inmiddels met de gemeente in contact had gebracht. Omdat Britt, als gevolg van het auto-ongeluk én Long COVID, moeite heeft met haar concentratie wordt via de gemeente een jobcoach ingeschakeld.

Samen met Britt dient David-Jan bezwaar in tegen de afwijzing voor het doelgroepenregister. David-Jan: 'Het UWV gaf wel ruimte voor een hoorzitting. Maar hoewel de gemeente nu wel betrokken is bij de begeleiding van Britt, bleef de formele afwijzing staan. De datum waarop de gemeente is ingeschakeld wijkt namelijk af van de datum van aanvraag.'

David-Jan laat het er echter niet bij zitten en gaat met het UWV in gesprek om te zorgen dat er inhoudelijk naar de aanvraag wordt gekeken en niet wordt afgewezen op procedurele gronden. Die vasthoudendheid wordt uiteindelijk beloond. In mei 2022 krijgt Britt het bericht dat haar aanvraag wordt goedgekeurd. Britt: 'David-Jan was de nodige deskundige waardoor niet alleen het balletje ging rollen om een jobcoach in te schakelen, maar dat uiteindelijk ook de inschrijving in het doelgroepenregister werd geregeld'.

Het doel van het Schakelpunt is het realiseren van een geslaagde overgang van school naar werk voor jongeren die uitstromen naar werk.

Britt vond het best lastig om begeleiding te accepteren: 'Je moet er je masker voor afzetten'

David-Jan kan vanaf dat moment de ondersteuning overdragen: 'Zodra de begeleiding is geregeld en overgedragen, stopt mijn taak en hoef ik alleen betrokken te zijn als er in het traject iets ontbreekt'.

Inmiddels heeft Britt haar opleiding afgerond en heeft ze samen met haar jobcoach een passende baan gevonden. Deze jobcoach blijft voorlopig nog betrokken zodat Britt ook tijdens haar werk kan terugvallen op de ondersteuning van een jobcoach. Britt: 'Dat was wel nieuw voor me. Ik vond het best lastig om die begeleiding te accepteren. Je moet er je masker voor afzetten. Maar ik wil ondanks de tegenslagen niet opgeven en dan maakt de jobcoach en ondersteuning die ik krijg vanuit de gemeente voor mij wel het verschil.'

5. Bijlagen: cijfers en tabellen

Jeugdigen met startkwalificatie in percentage per leeftijd

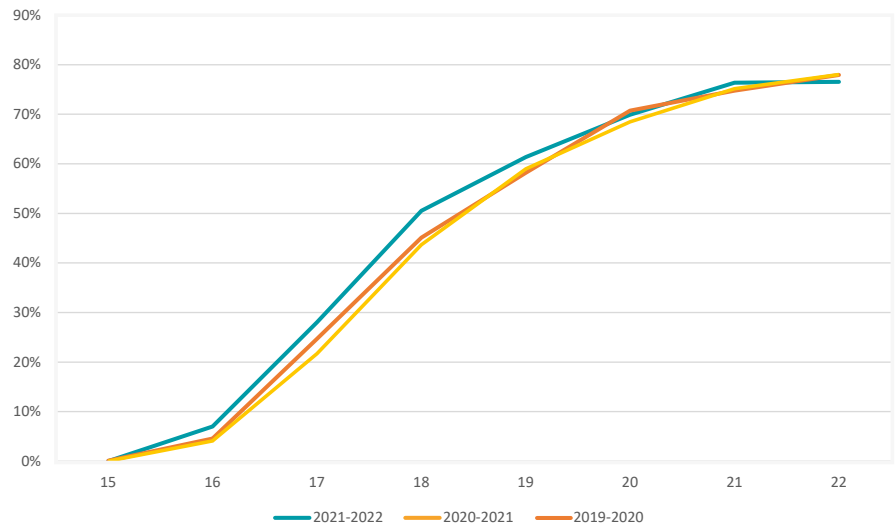

Jeugdigen op school

Aantal meldingen van verzuim door jeugdigen van 5-23 jaar

Kengetallen	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Alle verzuimmeldingen (15-23 jaar)	3.973	3.825	3.291	3.514
Verzuimmeldingen met actie RBL consulent	2.791	3.016	2.909	3.096
Aantal leerlingen met verzuim (5-23 jaar)	2.509	2.415	2.317	2.680

Resultaten verzuim

(schooljaar 2019-2020 ontbreekt i.v.m. Corona)

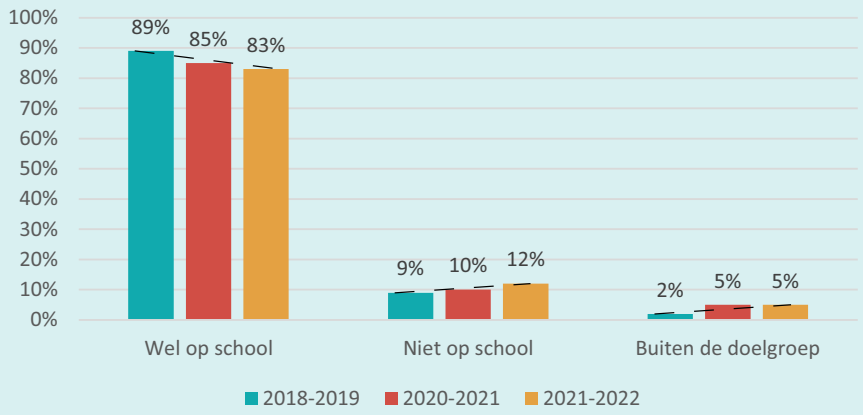

Aantal verzuimmeldingen

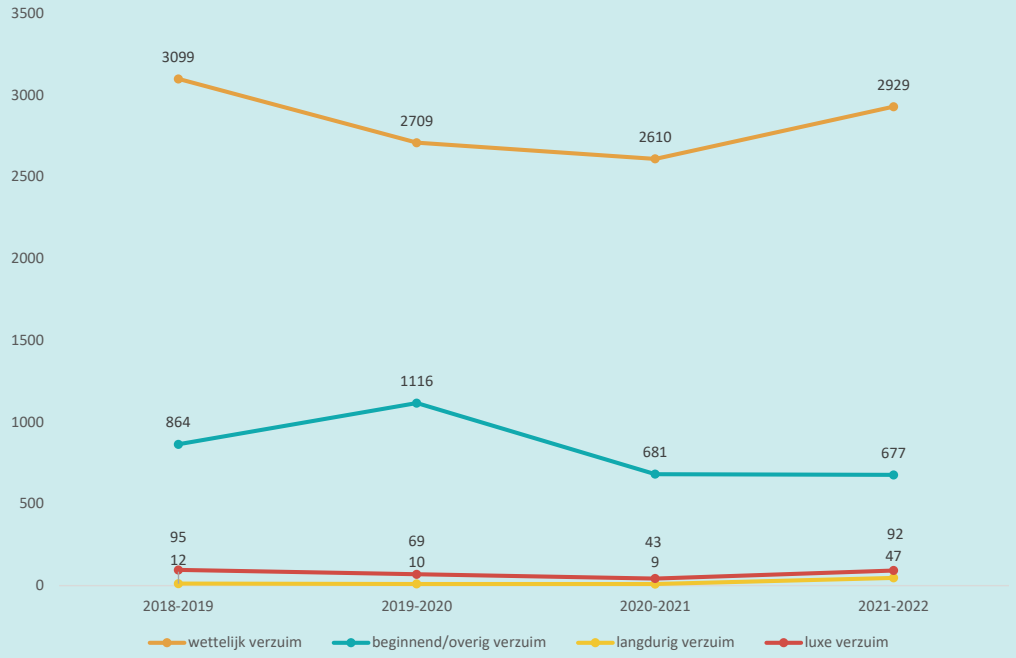

Aantallen proces-verbaal en maatregel HALT

2021-2022

41 *proces-verbaal*

13 *HALT*

Aantal proces-verbaal na luxe verzuim

92 *leerlingen met luxeverzuim*

14 *proces-verbaal*

2021-2022

Aantallen proces-verbaal na luxe verzuim afgelopen vier schooljaren

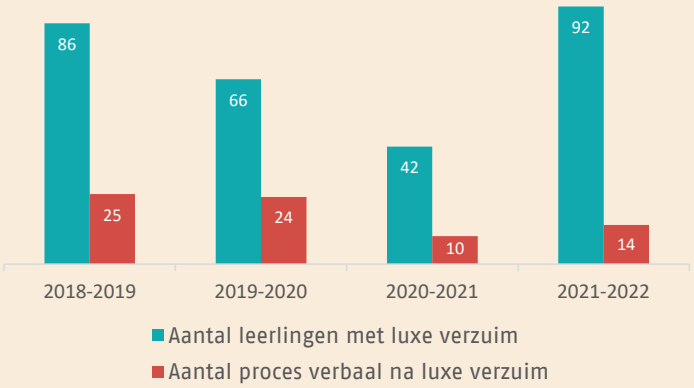

Jeugdigen zonder school

Aantal jeugdigen zonder school

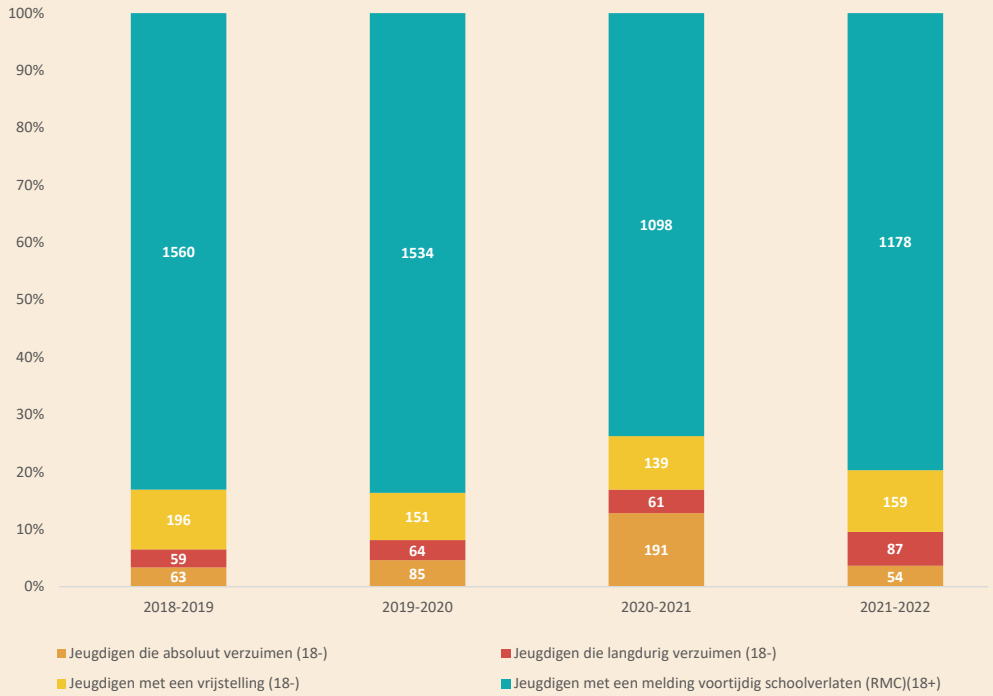

Aantal jeugdigen zonder school naar leeftijd (5-23 jaar)

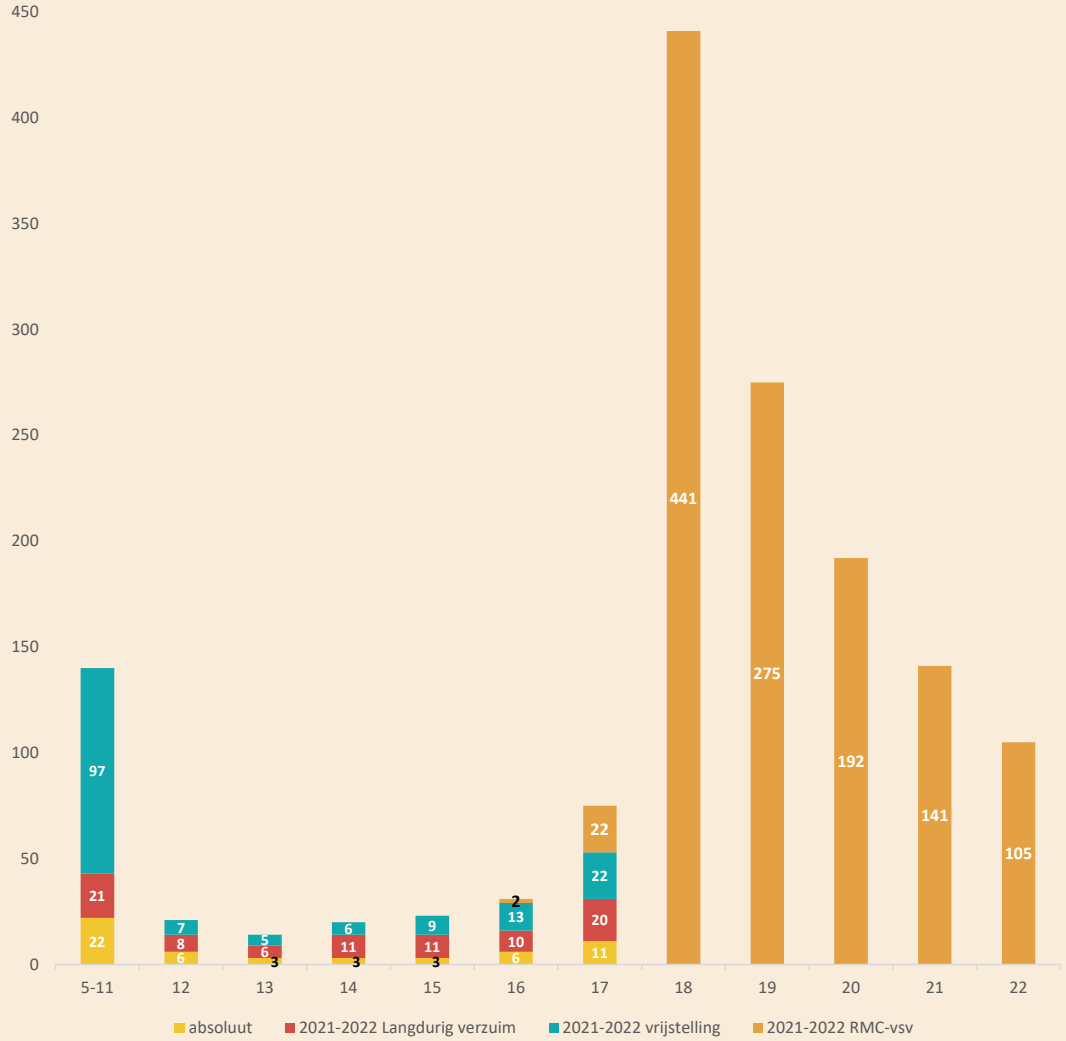

Resultaten RMC – VSV

Resultaat	2021-2022		2020-2021		2019-2020		2018-2019	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Uitstroom opleiding								
Herplaatst in reguliere opleiding	342	30%	369	34%	678	44%	569	36%
Schriftelijk/particulier onderwijs/extraneus	16	1%	39	4%	62	4%	72	5%
Startkwalificatie behaald	8	1%	55	5%	42	3%	87	6%
Werk met interne opleiding	9	1%	12	1%	20	1%	27	2%
Totaal uitstroom opleiding	375	33%	475	43%	802	52%	755	48%
Uitstroom werk								
Totaal uitstroom werk	450	40%	360	33%	367	24%	461	30%
Geen uitstroom								
Hulpverlening	44	4%	41	4%	64	4%	57	4%
Werkzoekend	6	1%	6	1%	20	1%	19	1%
Opleiding zoekend	9	1%	8	1%	1	0%	1	0%
Onbekend/geen resultaat na acties	102	9%	68	6%	80	5%	86	7%
Zorgtaken/zwanger	4	0%	7	1%	7	0%	6	0%
Nog in begeleiding bij RMC	46	4%	38	3%	33	2%	33	2%
Overig*	63	6%	63	6%	114	7%	88	6%
Totaal geen uitstroom	274	24%	231	21%	319	21%	290	19%
Overige uitstroom								
23 jaar geworden	10	1%	7	1%	4	0%	4	0%
Uit regio/land verhuisd	18	2%	17	2%	42	3%	50	3%
Geen status en uitgeprocedeerd	1	1%	9	1%				
Totaal overige uitstroom	29	3%	33	3%	46	3%	54	3%
Totaal uitstroom	**1.128**	**100%**	**1.099**	**100%**	**1.534**	**100%**	**1.560**	**100%**

* Wajong, bbl-plek zoekend, detentie, reizen, toegeleid naar UWV, uitkering

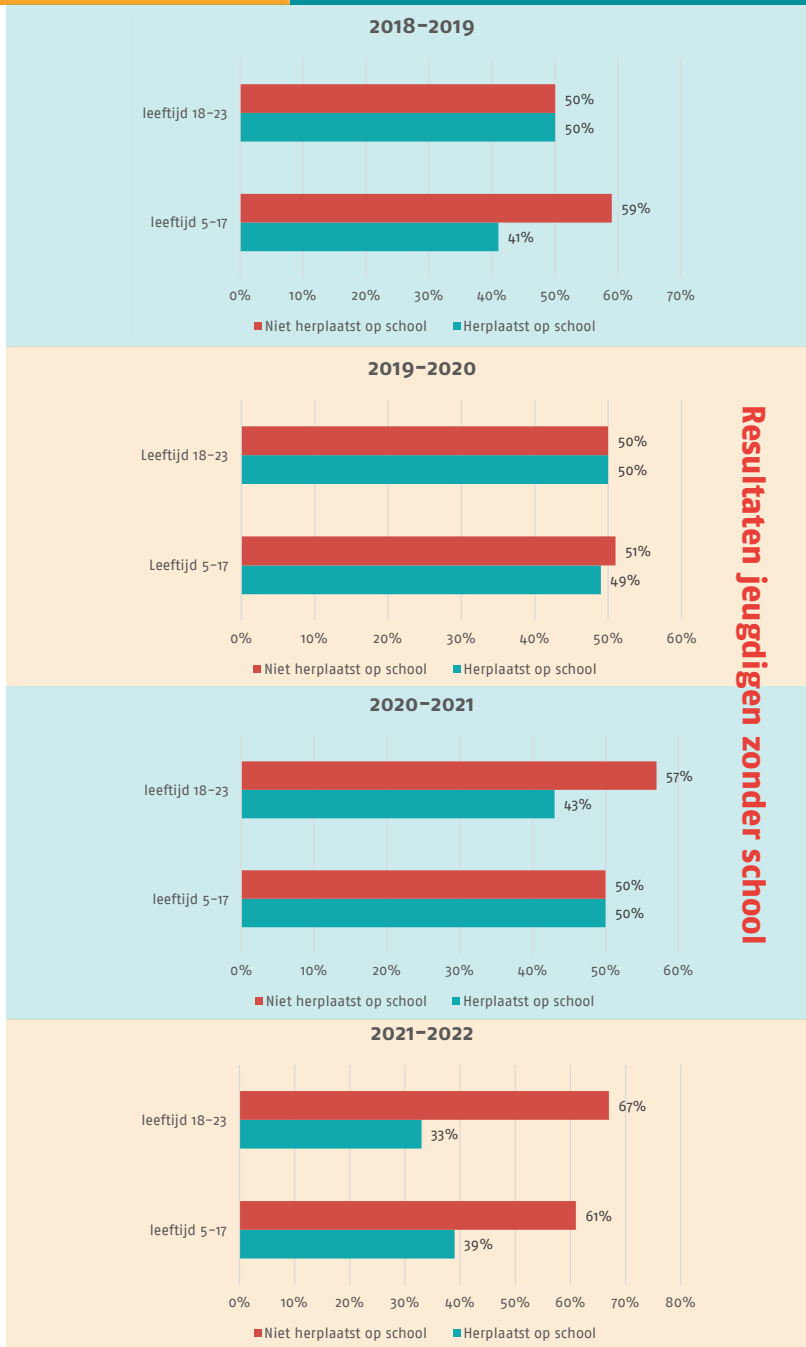

Resultaten jeugdigen zonder school

Resultaten thuiszitters (5-18 jaar)

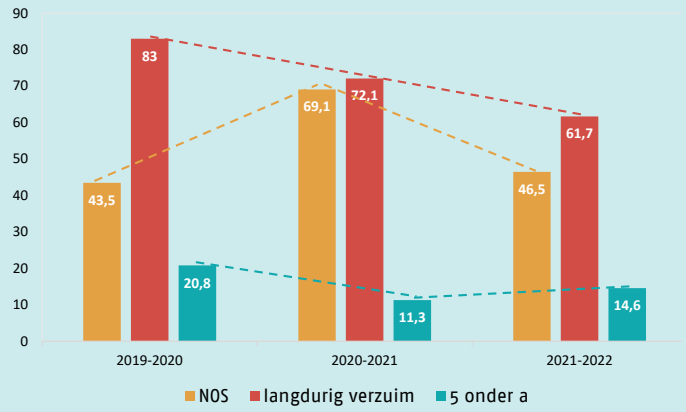

Aantal jeugdigen niet op school naar schoolsoort

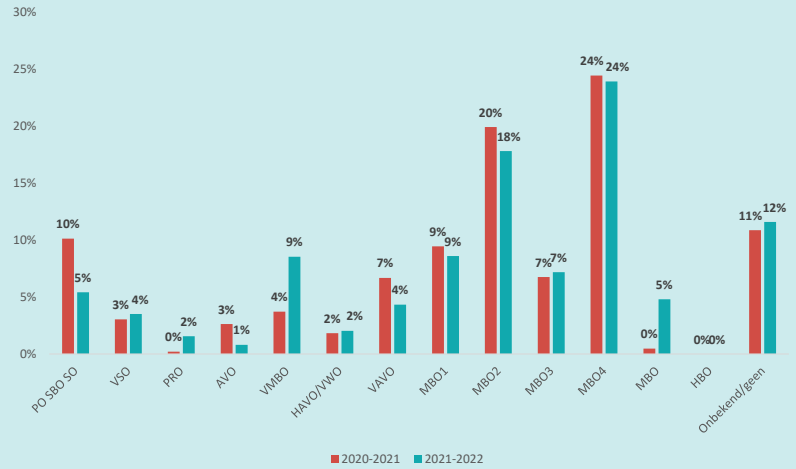

Aantal toegekende vrijstellingen

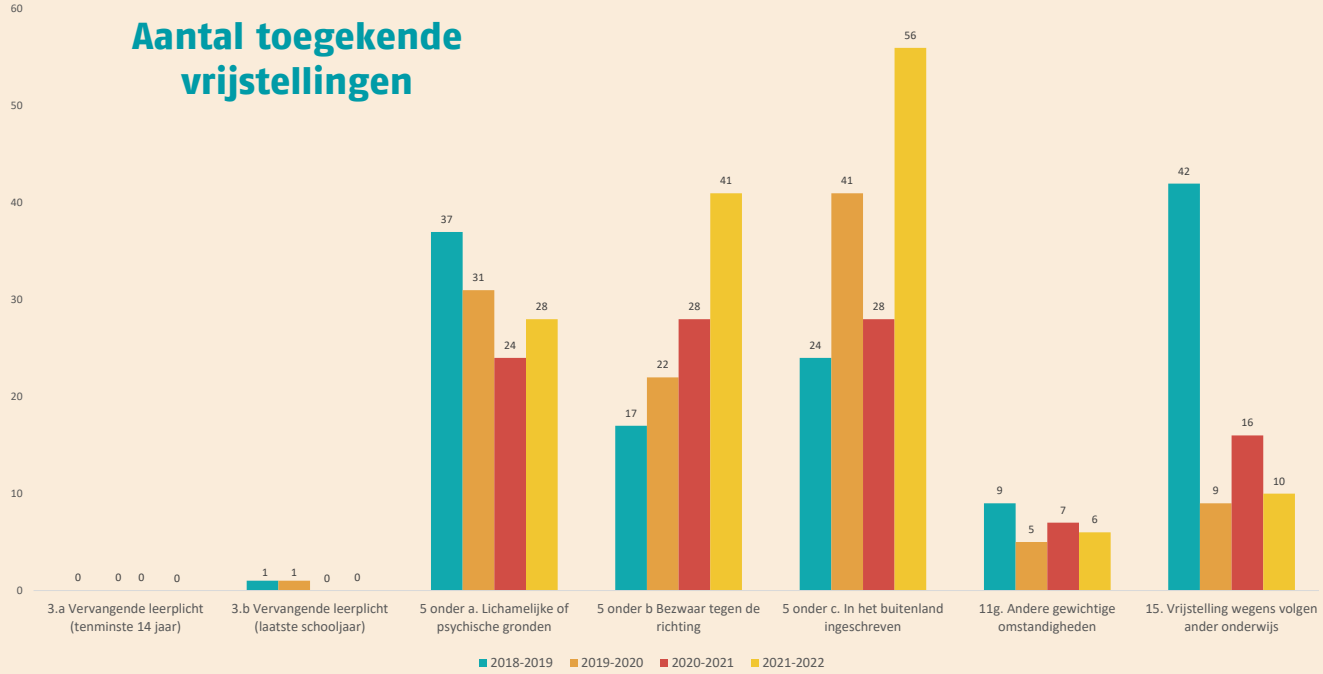

Schakelpunt onderwijs-werk

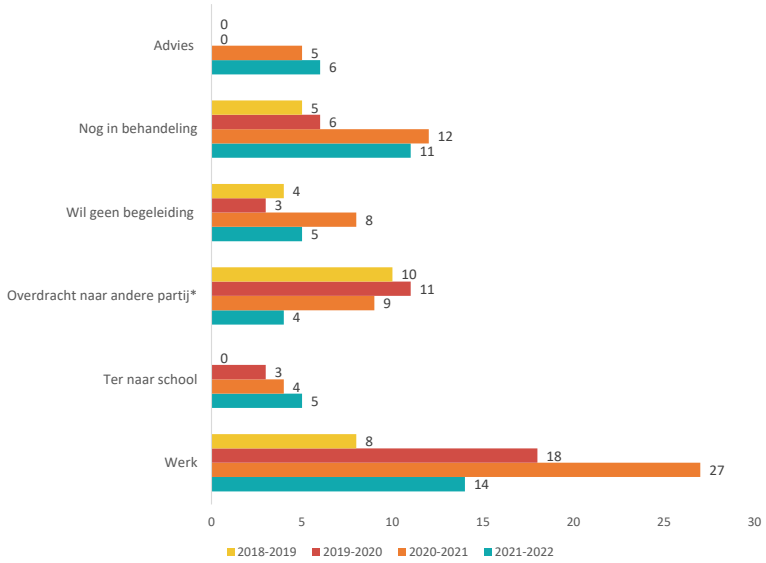

** Wer, dagbesteding/activerend werk, sociaal team*

Resultaat oud-vsv 2021-2022

3.163 oud vsv'ers zonder startkwalificatie | 18-23 jaar
Jeugdigen die in een eerder schooljaar dan 2019-2020 de school verlieten

- Schoolinschrijving: 986 jeugdigen, 31% — Niet benaderd door RBL
- Werk > € 300,-: 594 jeugdigen, 19%
- Werk en uitkering: 59 jeugdigen, 2%
- Uitkering: 190 jeugdigen, 6%
- Reguliere vsv (2021-2022): 523 jeugdigen, 12%

Niet benaderd door RBL

- Geen inkomen/inkomen < € 300,-: 379 jeugdigen, 12% — Benaderd door RBL

Resultaat oud-vsv 2018-2021

	2018-2019		2019-2020		2020-2021	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Totaal aantal jeugdigen in beeld gebracht	2.187		2.343		2.602	
Aantal schoolinschrijvingen	952	44%	1.014	44%	1.120	43%
Aantal werk >300	601	28%	690	29%	701	27%
Aantal werk en uitkering	94	4%	62	3%	92	4%
Aantal uitkering	201	9%	192	8%	247	10%
Reguliere vsv	11	1%	4	0%	0	0%
Aantal jeugdigen benaderd	326	15%	387	16%	442	17%

Resultaat oud-vsv

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Positieve uitstroom	41%	43%	50%	46%
Geen dagbesteding	8%	8%	10%	9%
Overig	14%	8%	9%	7%
Uitkering	6%	11%	3%	2%
Geen uitstroom, geen contact	30%	30%	28%	35%

Resultaat positieve uitstroom

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Startkwalificatie	2%	5%	3%	1%%
School	28%	27%	30%	17%
Werk	70%	65%	66%	80%
Activerend werk/dagbesteding	-	3%	1%	1%

Resultaat geen dagbesteding

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Werk zoekend	31%	29%	13%	9%
Opleiding zoekend	27%	26%	13%	9%
Nog in behandeling	-	26%	49%	28%
Geen dagbesteding	42%	19%	10%	34%
Aanmelding op school/instelling	-	-	15%	19%

Resultaat Overig

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
23+	66%	80%	67%	15%
Overig	-	-	6%	0%
Verhuisd	34%	20%	28%	85%

Wel ondersteuning en door welke partij

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
RBL	14%	12%	33%	9%
Sociaal Team	11%	19%	4%	24%
Werk & Inkomen	42%	43%	28%	38%
Combi traject	23%	13%	8%	6%
Overig	11%	13%	23%	24%

Jeugdigen in kwetsbare positie

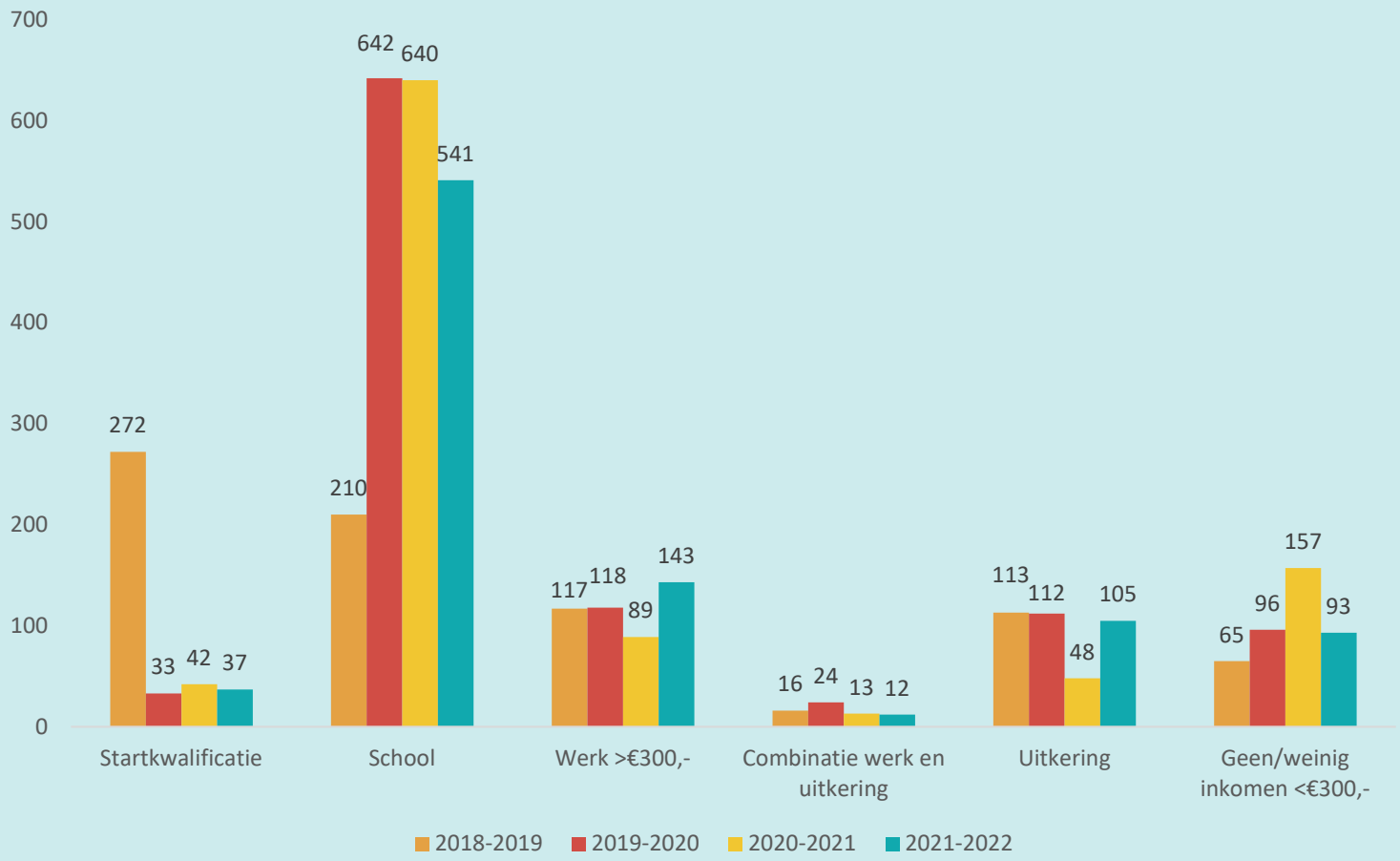

Situatie jongeren in kwetsbare positie (16-23 jaar)

Leerlingpopulatie per leeftijd

Gemeente	Arnhem	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Renkum	Rheden	Rozendaal	Westervoort	Zevenaar	Totaal
4 jaar	1.522	214	424	559	235	399	15	150	402	3.920
5 jaar	1.576	199	425	545	269	370	23	146	406	3.959
6 jaar	1.649	220	459	545	249	371	19	149	402	4.063
7 jaar	1.649	243	479	561	293	387	18	153	460	4.243
8 jaar	1.681	254	479	516	287	388	21	131	431	4.188
9 jaar	1.727	217	503	575	278	423	28	154	394	4.299
10 jaar	1.632	266	589	566	327	444	30	138	476	4.468
11 jaar	1.763	279	544	564	348	469	23	155	473	4.618
12 jaar	1.786	286	604	623	332	440	25	143	424	4.663
13 jaar	1.750	298	562	604	341	439	27	161	468	4.650
14 jaar	1.704	258	584	579	341	405	32	155	435	4.493
15 jaar	1.732	283	581	624	369	463	29	156	463	4.700
16 jaar	1.697	304	583	651	385	433	32	167	482	4.734
17 jaar	1.686	314	606	637	365	509	24	160	486	4.787
18-	**23.554**	**3.635**	**7.422**	**8.149**	**4.419**	**5.940**	**346**	**2.118**	**6.202**	**61.785**
	38,12%	**5,88%**	**12,01%**	**13,19%**	**7,15%**	**9,61%**	**0,56%**	**3,43%**	**10,04%**	
18 jaar	1.877	339	639	665	339	489	24	172	492	5.036
19 jaar	2.147	321	659	618	305	523	18	140	497	5.228
20 jaar	2.223	341	540	596	223	476	16	147	508	5.070
21 jaar	2.523	332	534	520	252	472	14	145	457	5.249
22 jaar	2.483	285	456	456	268	443	10	135	452	4.988
18+	**11.253**	**1.618**	**2.828**	**2.855**	**1.387**	**2.403**	**82**	**739**	**2.406**	**25.571**
	44,01%	**6,33%**	**11,06%**	**11,16%**	**5,42%**	**9,40%**	**0,32%**	**2,89%**	**9,41%**	
Totaal	**34.807**	**5.253**	**10.250**	**11.004**	**5.806**	**8.343**	**428**	**2.857**	**8.608**	**87.356**
	39,85%	**6,01%**	**11,73%**	**12,60%**	**6,65%**	**9,55%**	**0,49%**	**3,27%**	**9,85%**	

Leerlingpopulatie per onderwijssoort

Gemeente	Arnhem	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Renkum	Rheden	Rozendaal	Westervoort	Zevenaar	Overige	Totaal
Jongeren van 4 tot 18 jaar											
BO	13.433	1.959	3.973	4.583	2.406	3.266	188	1.202	3.494	124	34.628
SBO	382	55	138	123	19	90	2	41	111	10	971
SO	433	46	91	91	60	107	4	42	86	2	962
VSO	369	50	99	152	99	115	2	45	83	32	10.46
PRO	257	30	37	52	32	71		31	80	4	594
AVO	960	147	213	403	283	305	24	81	137	9	2.562
VMBO	2.892	556	1.069	938	409	703	20	308	942	36	7.873
HAVO	1.750	315	834	683	398	379	36	155	527	20	5.097
VWO	2.095	248	528	715	543	563	65	102	343	9	5.211
VAVO	49	2	5	4	4	16		5	7	4	96
MBO1	33	2	3	6	2	5		2	4	1	58
MBO2	156	24	61	42	21	49	1	22	54	3	433
MBO3	77	37	52	60	19	31	1	28	58	1	364
MBO4	396	110	171	189	57	137	1	49	178	6	1.294
MBO niveau onbekend	4	1	1	1	1				2	0	10
Onbekend											0
Totaal 4-17 jaar	**23.286**	**3.582**	**7.275**	**8.042**	**4.353**	**5.837**	**344**	**2.113**	**6.106**	**261**	**61.199**
Jongeren van 18 tot 23 jaar											
VSO	40	3	8	14	6	14	1	1	9	0	96
PRO	36	1	5	4	8	3		2	7	0	66
AVO	28	1	1	7	5		1	2	1	1	47
VMBO	23	1	2	4	2	3			2	1	38
HAVO	169	23	64	49	42	41	6	18	27	1	440
VWO	273	42	73	100	85	96	8	21	38	6	742
VAVO	156	11	35	17	17	21	4	2	14	5	282
MBO1	57	3	3	7	7	10		2	11	1	101
MBO2	536	62	115	107	51	125	2	50	100	11	1.159
MBO3	467	82	178	178	78	124	1	42	190	10	1.350
MBO4	1.801	295	569	502	205	397	7	141	499	51	4.467
MBO niveau onbekend	17	2	2	8	2	6		2	4	0	43
onbekend											0
Totaal 18-22 jaar	**3.603**	**526**	**1.055**	**997**	**508**	**840**	**30**	**283**	**902**	**87**	**8.831**
Eindtotaal 4-22 jaar	**26.889**	**4.108**	**8.330**	**9.039**	**4.861**	**6.677**	**374**	**2.396**	**7.008**	**348**	**70.030**